

Almanacka

för Året

Efter Frälsarens CHRISTI Födelse

1795.

Ell GÖTHEBORGS Horizont,
Eller 57 grad. 42 min. Pol-högd, och 24 $\frac{1}{2}$ tids
min. Meridian-skilnad Väster om Stock-
holms Observatorium.

Efter Kongs. Maj:ts Nådigste Stads-
gande, utgifwen

Af Dessa Wetenskaps-Academie.

Mån = förm.
d. 4 Febr.

Mån = förm.
d. 31 Jul.

STOCKHOLM,

Tryckt hos JOHAN PEHR LINDH.

Exemplaret säljes båstadt och skurit för i Silning Gr.

ester, så att sillsnaden finnes i dessan hennes ifallande och Solens Upp-
eller nedgång icke alltid är så stor, som i föregående Tid ut-
fatt finnes, så bör Pendel-Kulan i föregå händelsen skrivas
en eller annan härsmän Ned och i den senare Upp.

Slutet af framl. Professoren och Rid-
daren J. G. Wallerii belönte Svar,
uppå Kgl. Vet. Academiens Fråga,
om Åkerjordarternas skiljemärken och
förbättring genom tjenlig blandning *).

Kalv och Krit.jord är föga tjenlig till Åker; men
är hon med någon mull blandad och till åter uppre-
tagen, bör hon åtminstone annor Lått.jord sparsamt
köras och vändas, men väl djupe med dubbla fä-
ror, då hon ligger på Lera, att om möjligt är rå-
ta Lera. Efter förningens bör hon igenvältas.

Västa tillbländningen till denna jord är ren Lera,
hvarigenom Kalv.jordens brännande egenstap
och

* Se det föregående i de 9 förflyttna årens Al-
manack till Göteborgs Horizont.

och myckna löshet förtages. Denna tillblandning
bör fördenskull vara så mycken, att åkerjorden kan
så mera sladga, då härof produceras en fullkomlig
Ler-mårgel, och är Kalk-jorden förut multiblandad
blir det Mårgelhaltig Mylla. Det är af denna
grund som Engelsmänerne och andre Nationer, hos
hvilka midden Krit- och Kalkjord finnes, berömer
veran på åker, den de plåga finne fönderslita idem,
att så mycket bättre blandas med jorden. I hörna
behöfwer dock denna alltid förtiga jord tillblandning
af Aloha, som kan längre qvarhålla musten, och
dehutom tillblandning af Siggpå, eller Kärrjord
eller ren Dy, som här är förmönligare än torf,
ehuru dock den har sin nyta.

Mårgel, om den någorstadies finnes på grun
af jorden och till åker upptagen, är mig obekant.
Den bör efter dess särskilda beskaffenhet handla.

Ler-mårgel festes båst på samma sätt som
Leromylla i körningar, och alltid lemnos efter kör
ningen med öppna färor, så framt idé den blifvit
full förd och fälig, då den kan sladdas.

Förbättring behöfwer han intet, utan är väl
bärande, allernast han underpälles med nödigt tumba
hvarav.

hwartill, i brissi af annor gödsel, Spän-jord efters
Kärr-jord kan nyttjas, och om denna är litet syro
lig, skadar det intet. Men alt lädant närande
åmne, det må vara det som är nämnde eller något
annat, eller ock af Badugården, bör ske tunt, men
ostare, emedan den inblandade Kalken snart förtas
ter de nämnde åmnen.

Krit- eller Kalk-Mårgel kommer nog nära öf
werens med Kalk-jorden, i anseende så väl till brus
ket, som till blandningarna. Den är i sig silef fö
ga duglig åkerjord, så länge den består af mera
Kalk än Ler, men med tillblandning af så mycket
Lera, att det blir en sort Ler-mårgel, blir det en
bärande jord, när den tillika underhålls med nödigt
tumba, hwartill samma åmnen tjåna, som nys nämna
de åro.

Sand-mårgel är ej rådligt att föra dijurt, ed
medan han merändels om icke alltid ligger på Saad,
icke heller ofta, hvarigenom hon snart förlorar mu
sten, utan är båst, efter körningen att igentwältas.

Han hjälpes med tillblandning af Lera till bär
ande ord. Att undvika det åkre af denna till
blanda

blandning ej förmynget må hårdna, bör man ej vara sparsam med Veran; tu ju mer den öks, ju mindre hårdnar blandningen i lusten, samt lättare fördelar af tillkommande väta. Om Mylla eller Tors-jord eller ock annan Kärr-mylla och dylikt tillika tillblandas, förminkas hårdnandet.

Skal-mårgel, eller Snäck-mylla, som torde hanas vid Sjökanterne och i Skärgårdarne, bör ej växa förs, men väl djupt, så wida den ligget på Ver-botten. Enär denna jord uppbländas med sju mycket lera, att hon får någon städga, blir det en gänsta förmönlig åkerjord, som underhållt med litet gödsel väl betalar omaklet.

Mårgel-mylla bör handteras efter den andel Mårgeln kan vara bländad med mullen. Ju mer mylla, desto lössare är jorden, och drifstær mer på Valmen än på lärnen och behöfwer lera till uppbländning; men ju mer mårgel, desto städgare är densamma, och behöfwer då ingen annan tillbländning, än en mycket sparsam gödnings.

Mo är en elak jord att slöta, i anseende till dess myckta uppblödande i väta, samt hastiga och

starka härdnande i torrla, och vet jag icke hvaran det kommit, att en del räkna Mo-jorden till Lått-jord, om icke deraf, att de sammanblondas Mo och Flyg-sand. Mon finnes måst i skogsbyggen, men Flyg-Sanden på slätten. I des bruk bör man rätta sig efter des Natur och Lygne, det är, att så ofta föra honom, som han redar sig, men att föra djupt lönar icke mödan, emedan mig westerligen han ingen annan botten åger än Vårghällar, på sydren eller mindre djup.

Om nägorstådes Ler-mårgel shall göra gagn, är det på denna jord, till några hundrade Låg på Tunnländet. Blå-leran kan ock densamma något förbättra. Ingendera gör dock tillsläpsi, om ej tillika nyttjas Såg-spän, Rölstybbe eller ock Noss-hvarigenom des starka härdnande i torrla förminkas. Desk utom års Kärr-mylla och Dy eller Gytja högst nödige, och kunna ensamme brukas, då tillgång dertill finnes. Hurutvida gros Sand kan förbättra Mo-jorden, lemnar jag därhän.

Mo-lera är väl ej att räkna ibland förmölniga åker-jord-arter, dock bättre än sielsewa Mon. Där hon finnes på Ver-botten, bör hon djupt fö-

ras, men är grunden hård eller Sandig, åt djup förrin i onödig. Efter förring, så wida hon sällan redet sig, bör hon Sladdas, sedan hon någon tid fått ligga med öppna färnor. Fördrar och fera kringar, innan hon väl kan bli sönderdelad.

Tillblandningar i anseende till mer eller mindre, böra rättas efter den proportion, som är imellan Leran och Mon. Ler-mårgel är föredaglig i synnerhet på röda Mo-Leran och Alfvar-Mon, men bör nytjas till mindre myckenhet i den Mo-Lera, som förut innehåller mer Lera än Mo, men till större myckenhet på den som innehåller mer Mo än Lera. År mycken Sand i Mo-Leran inblandad, kan och Blå-Lera nytjas. Men bästa gagnet göra de ämnena, som vid Mon ansförde åro, Såg-spän Kolstybbe och dylikt, i synnerhet på den rödaltige Mo-Leran och Rödbbleke. Till gödning tjena Tors, Mylla, Spän-jord m. m. Sot har sin goda myta, då Mo-Leran är frei för mycken Sandblandning, men är mycket Sand i jorden bli hon af Sotet mer brännande. Vid denna jord kunnar gros Sand och Mylla göra något gagn, då Mo-Leran förut är Sandfri.

Sandi

Sand-Jord är en Vätterbrutad jord, men är bäst att ej ofta röra. År föga duglig till åker, det är hon ej finnes blandad med Mylla eller Lera till $\frac{1}{2}$ quarters högo eller mera. I första händelsen bör hon tracteras som Sand-Mylla, och i senare händelsen som Sandblandad Lera.

Dess tjenligaste tillblandning är Ler-mårgel eller Lera, antingen hon är blandad med Mylla eller Lera; dock med den skillnad, att i senare händelsen mindre kan påföras, men i den ferra mera. Bör dock märkas, att ju djupare Sanden är, dess mer Ler-mårgel eller Lera behöfves. Mylla utbredd och nedförd i denna jord, gör oförstöreligt godt gogn. Rårr-mylla, som af många berörmes, åfwen Gytta till anseenlig myckenhet påförd, gör godt gagn både att fördärra nägot jorden, samt i synnerhet att göda.

Sandblandad Mo-jord är en usel jord Ju ostare hon kères, dess mindre såd gifwer hon, bör fördenskull både sparsamt och ej mycket djupt föras. Hon behöfver mycket förbättring, som hållt bör ske med Ler-mårgel eller Lera, till större myckenhet än Sanden kan vara inblandad. Mycken gödning tarf.

Ser iwar och denna jord, och will ingalunda hitta
Ten Tors eller Kärrmylla här förslå, utan är nöd-
vändigt, att nåon Grän-jord eller annan gödsel
som växte tillrandas, samt en våt tillbyrd Mosa,
som legat i något dyng-watten.

Hvad jag nu sagdt om åker-jord-arternes för-
bättring är måst på egen årsænhet grundadt.
